

ALUMINIUM COMBINEERT UITSTEKEND MET PREFABBOUW

JOOST VERBEEK

ARCHITECTEN|EN|EN, EINDHOVEN

Architect Joost Verbeek van het Eindhovense bureau architecten|en|en, kijkt met voldoening terug op het grootschalige project Oranjekade in Helmond. Wat ooit een min of meer verwaarloosd gebied was met dichtgetimmerde bedrijfspanden, is getransformeerd tot een levendige woonwijk met een duidelijke identiteit. De combinatie van moderne architectuur met historische elementen geeft Oranjekade een unieke uitstraling met speciale aandacht voor prefabbouw. En voor de rol van aluminium detaillering hierin, die hier en daar opvallend kleurrijk is.

De kracht van Oranjekade zit in de spannende mix van oud en nieuw. Hier ligt een stuk Helmondse historie dat opnieuw tot leven komt. In 1910 richtten vier Friese kruideniers (Ebben, Dames, Aukes en Hettema) in het Brabantse Helmond EDAH op, een samenwerkingsverband om – uiteindelijk – gezamenlijk de concurrentie aan te gaan met de toenmalige grootgrutters. Vanaf 1917 was EDAH gevestigd aan de Zuid-Willemsvaart, waar het uitgroeide tot een landelijke supermarktketen – tot de naam in 2007 verdween uit het straatbeeld.

Het karakteristieke EDAH-pand, waarvan de gevel is blijven staan, heeft een nieuwe functie gekregen. Met het EDAH-gebouw en de watertoren als ankerpunten behoudt Oranjekade verbinding met de geschiedenis, maar dan wel in een eigentijds outfit. Het kanaal, de levendige AH XL en het park, waarin de oude waterloop de Aa opnieuw zichtbaar is gemaakt,

vormen samen een krachtig welkom aan de wijk. Oranjekade is een ontwikkeling met impact – een verrijking voor Helmond die zowel verleden als toekomst voelbaar maakt.

Identiteit en historie

Joost Verbeek: “Vanaf het begin wilden we iets maken dat echt bij Helmond past”, vertelt hij. “Samen met de stedenbouwkundige hebben we gezocht naar de kwaliteiten van de locatie: het kanaal, de bomenlaan en de monumentale gevel van het oude EDAH-hoofdkantoor. Het plan bestaat uit dertien verschillende woonblokken. Vier van deze woonblokken dragen de namen van de oorspronkelijke oprichters van EDAH. Onder andere hierdoor wordt het verhaal van de plek tastbaar gemaakt. Heden en verleden zijn op deze manier verbonden.”

Dat geldt ook voor de naam die het project heeft meegekregen. Joost: “De naam Oranjekade verwijst

namelijk naar de van oudsher gegoede buurt aan de overkant van het kanaal, met huizen met karakteristieke oranje daken.”

De monumentale gevel van het EDAH-pand zelf is zorgvuldig in ere hersteld. Het gehele pand is voorzien van een moderne, opvallende optopping. “Historische elementen, zoals raamkozijnen zijn uitgevoerd in het oorspronkelijk karakter in aluminium, terwijl we met de optopping iets nieuws wilden toevoegen”, zegt de

architect. De ronde vormen van deze toevoeging, die doet denken aan de boeg van een schip, zijn geïnspireerd door het nabijgelegen kanaal en het nautische verleden van de locatie.”

Variatie met samenhang

Het wooncomplex bestaat uit dertien woonblokken die samen een heldere eenheid vormen, maar toch elk een eigen karakter bezitten. “We hebben gestreefd naar variatie binnen samenhang”, merkt Verbeek op. “De breedte maatvoering van

de woongebouwen aan het kanaal is nagenoeg gelijk, geïnspireerd op de breedte van het monumentale EDAH-gebouw. Dat zorgt voor ritme en herkenbaarheid.”

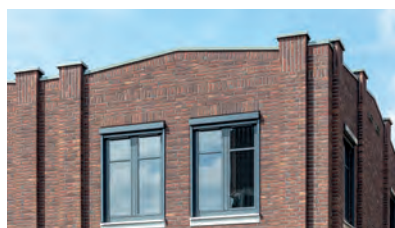
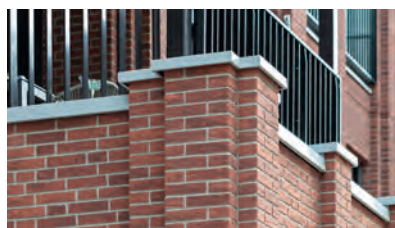
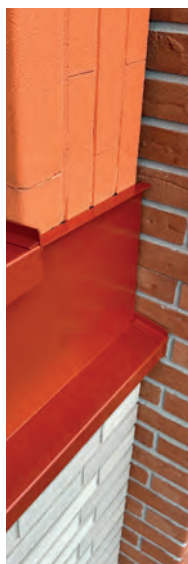
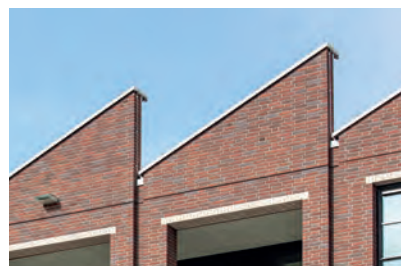
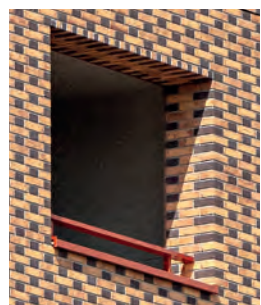
Door de schaal van het project werd al in een vroeg stadium een tweede architectenbureau erbij betrokken: Christoph Kohl stadtplaner architecten uit Berlijn. “We werken vaker samen met andere bureaus. Het inspireert en zorgt voor interessante kruisbestuiving”, aldus Joost Verbeek.

Vervolg op pagina 12 >

ORANJEKADE, HELMOND

“ALUMINIUM IS VANWEGE HET ONDERHOUDSARME KARAKTER EN HET LICHTGEWICHT EEN LOGISCHE KEUZE”

Prefabbouw en aluminium

Oranjekade onderscheidt zich door het gebruik van innovatieve bouwtechnieken, zoals volledig afgewerkte prefab houtskeletbouw gevelelementen. Alle gebouwen, behalve het monumentale EDAH-pand, zijn gebouwd met deze prefab gevelelementen en afgewerkt met minerale steenstrips. “Dat was aanvankelijk een uitdaging”, erkent Verbeek. “Maar door prefabricage konden we snel, efficiënt en steigerloos bouwen. Zo konden we kostenbesparend bouwen zonder aan kwaliteit en uitstraling in te boeten.”

Aluminium is cruciaal binnen deze aanpak, vanwege het lage gewicht en de mogelijkheid om dit materiaal naadloos te combineren met prefab bouwsystemen. “Juist door het lage gewicht van aluminium konden we gedetailleerde toepassingen realiseren die perfect aansluiten op prefab panelen”, legt Joost uit. Specifiek noemt hij aluminium dakranden, waterslagen, muurafdekkappen en maatwerkoplossingen. “We hebben ook gekozen voor aluminium kozijnen en deuren, omdat ze duurzaam en zeer onderhoudsvriendelijk zijn.”

Voor de waterslagen en muurafdekkappen koos Joost bewust voor aluminium vanwege het gemak waarmee het materiaal gedetailleerd kan worden. De aluminium muurafdekkappen zijn op sommige locaties voorzien van balusters met railing, soms drie boven elkaar. “Aluminium muurafdekkappen zorgen voor een

strakke afwerking bij randen waar bewoners dichtbij komen, zoals balkons en dakterrassen. Hier is aluminium niet alleen esthetisch aantrekkelijk, maar ook praktisch door zijn duurzaamheid en eenvoudig onderhoud. Bovendien konden we hiermee toch een beeld van traditionele betonarchitectuur op een lichte en innovatieve manier neerzetten, passend bij de houtskelet bouwmethodiek”, aldus Verbeek. Daarnaast heeft aluminium geholpen om horizontale naden tussen gevelepanelen te camoufleren. “Door slim aluminium zetwerk toe te passen, vallen her en der naden gericht weg in het ontwerp.”

Duurzaam in innovatief

Het hele project heeft veel aandacht voor duurzaamheid. Naast het warmte-koudeopslag systeem (WKO) en zonnepanelen die bijdragen aan de energie-efficiëntie van het complex, is gekozen voor materialen die duurzaam zijn op de lange termijn. “Aluminium is vanwege het onderhoudsarme karakter en het lichte gewicht hierin een logische keuze”, benadrukt Joost.

Oranjekade telt 269 woningen, variërend van compacte appartementen van 40 m² tot royale woningen van 200 m². Dit zorgt voor een gevarieerd publiek en versterkt het gemeenschapsgevoel. Joost: “We wilden echt een buurt creëren waar mensen samenleven.” Een opvallend detail zijn de centrale binnengebieden, daktuinen waaronder zich de

parkeervoorziening bevindt. Een van deze daktuinen heeft een overkapping van hergebruikte vakwerkspanen uit het monumentale pand. “Bewoners kunnen hier activiteiten organiseren en elkaar ontmoeten, wat bijdraagt aan een levendige gemeenschap.”

Architectuur met een vleugje humor

Oranjekade heeft naast functionaliteit ook ruimte voor speelse elementen. “Architectuur mag humor hebben”, vindt Joost Verbeek. “We hebben bijvoorbeeld bij een van de gebouwen een uitkijkpunt ontworpen, het ‘Titanic-momentje’, geïnspireerd op de beroemde filmscene. Mensen moeten plezier kunnen beleven aan het gebouw.”

Oranjekade is een treffend voorbeeld van hoe moderniteit, historie en duurzaamheid samenkomen. Joost Verbeek besluit: “Ik hoop dat bewoners en bezoekers ervaren hoeveel zorg en aandacht we in dit project hebben gestoken. Dit is niet zomaar een gebouwcomplex, maar een plek met een eigen verhaal.”

Scan de QR-code voor een filmpje van dit project.

